HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

1 august 2025 *

„Trimitere preliminară – Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 (Regulamentul REACH) – Înregistrarea, evaluarea și autorizarea substanțelor chimice – Anexa XVII – Restricțiile privind producerea, introducerea pe piață și utilizarea anumitor substanțe, amestecuri și articole periculoase – Restricții privind cadmiul – Concentrație maximă în părțile din metal ale bijuteriilor și ale imitațiilor de bijuterii și accesorii pentru păr – Derogare – Brățară de argint care datează din anii 1940 și ale cărei brazuri conțin cadmiu”

În cauza C-512/24,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală, Ungaria), prin decizia din 12 iulie 2024, primită de Curte la 23 iulie 2024, în procedura

BÁV Zrt.

împotriva

Budapest Főváros Kormányhivatala,

CURTEA (Camera a noua),

compusă din domnul N. Jääskinen, președinte de cameră, domnul A. Arabadjiev (raportor) și doamna R. Frendo, judecători,

avocat general: doamna L. Medina,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru BÁV Zrt., de P. Balázs, ügyvéd;

– pentru guvernul portughez, de H. Almeida, P. Barros da Costa și A. Cunha, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de K. Mifsud-Bonnici și K. Talabér-Ritz, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: maghiara.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatei generale,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea alineatului 23 punctul 10 subpunctul (i) din anexa XVII la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei (JO 2006, L 396, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 60, p. 3, rectificare în JO 2007, L 136, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 494/2011 al Comisiei din 20 mai 2011 (JO 2011, L 134, p. 2, rectificare în JO 2012, L 160, p. 28) (denumit în continuare „Regulamentul REACH”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între BÁV Zrt., pe de o parte, și Budapest Főváros Kormányhivatala (Prefectura din Budapesta-Capitală, Ungaria), pe de altă parte, în legătură cu decizia prefecturii menționate prin care aceasta a aplicat o amendă BÁV pentru introducerea pe piață a unei brățări de argint ale cărei brazuri conțin cadmiu și a interzis introducerea pe piață a acestei brățări.

Cadrul juridic

Regulamentul REACH

3 Anexa XVII la Regulamentul REACH, intitulată „Restricțiile privind producerea, introducerea pe piață și utilizarea anumitor substanțe, amestecuri și articole periculoase”, are următorul cuprins:

„[…]

Coloana 1 Denumirea substanței, a grupelor de substanțe sau a amestecului	Coloana 2 Condiții de restricționare
[…]	[…]
23. Cadmiu Nr. CAS 7440-43-9 Nr. CE 231-152-8 și compușii acestuia	[…] 8. Se interzice utilizarea în materialele de adaos pentru brazare în cazul în care concentrația cadmiului este egală cu sau depășește 0,01 % din greutate. Materialele de adaos pentru brazare nu se introduc pe piață în cazul în care concentrația de cadmiu (exprimată sub formă de cadmiu metalic) este egală cu sau depășește 0,01 % din greutate. În sensul prezentului punct, brazare înseamnă o tehnică de sudare prin intermediul unor aliaje, care se desfășoară la temperaturi de peste 450 °C. 9. Prin derogare, punctul 8 nu se aplică în cazul materialelor de adaos pentru brazare utilizate în aplicațiile din domeniul apărării și al industriei aerospațiale și nici în cazul materialelor de adaos pentru brazare utilizate din motive de siguranță. 10. Se interzice utilizarea sau introducerea pe piață în cazul în care concentrația este egală cu sau depășește 0,01 % din greutatea metalului în: (i) mărgele din metal și alte componente din metal necesare pentru fabricarea bijuteriilor; (ii) părți din metal ale bijuteriilor și ale imitațiilor de bijuterii și accesorii pentru păr, inclusiv: – brățări, coliere și inele; – bijuterii de tip piercing; – ceasuri de mână și articole de tip brățară; – broșe și butoni. 11. Prin derogare, punctul 10 nu se aplică în cazul articolelor introduse pe piață înainte de 10 decembrie 2011 și al bijuteriilor care la 10 decembrie 2011 au o vechime mai mare de 50 de ani.
[…]	[…]

[…]”

Regulamentul (UE) nr. 494/2011

4 Considerentele (1), (2), (3), (5) și (6) ale Regulamentului (UE) nr. 494/2011 al Comisiei din 20 mai 2011 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), în ceea ce privește anexa XVII (Cadmiu) (JO 2011, L 134, p. 2, rectificare în JO 2011, L 136, p. 105), enunță:

„(1) Prin Rezoluția sa din 25 ianuarie 1988 privind un program de acțiune comunitară […], Consiliul a invitat Comisia să combată poluarea mediului înconjurător prin cadmiu.

(2) În tabelul din anexa XVII la [Regulamentul REACH], rubrica 23 conține restricții privind utilizarea și comercializarea cadmiului în amestecuri și articole.

(3) Cadmiul și oxidul de cadmiu sunt [clasificate] drept substanțe cancerigene de categoria 1B, cu toxicitate acvatică acută și cronică de categoria 1.

[…]

(5) În anul 2007, a fost încheiată evaluarea la nivel european a riscurilor legate de cadmiu […], în temeiul Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului din 23 martie 1993 privind evaluarea și controlul riscurilor prezentate de substanțele existente [JO 1993, L 84, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 02, p. 197]. La 14 iunie 2008, Comisia a publicat o comunicare privind rezultatele evaluării riscurilor și strategiile de reducere a riscurilor prezentate de substanțele: cadmiu și oxid de cadmiu […], prin care se recomanda restricționarea comercializării și utilizării cadmiului în aliaje de lipit sub formă de bară și bijuterii.

(6) Comunicarea sublinia nevoia de măsuri specifice în vederea limitării riscurilor legate de utilizarea aliajelor de lipit sub formă de bară care conțin cadmiu și de purtarea bijuteriilor cu conținut de cadmiu. Utilizatorii profesioniști și amatori sunt expuși la emanațiile formate în timpul brazării. Consumatorii, inclusiv copiii, sunt expuși la cadmiul din bijuterii prin contact cutanat sau lingere.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

5 La 13 septembrie 2023, BÁV a depus o brățară de argint la prefectura Budapesta-Capitală, precum și formularul corespunzător în vederea marcării. Această prefectură a efectuat o analiză a brățării respective prin spectrometrie cu fluorescență cu raze X, care a arătat că conținutul de cadmiu al brațelor acestei brățări era cuprins între 1 și 2 %.

6 La 26 septembrie 2023, prefectura menționată a efectuat o inspecție oficială la sediul BÁV și a dispus confiscarea respectivei brățări, care era expusă ca obiect destinat vânzării la licitație, pentru a realiza analize suplimentare.

7 Prin decizia din 24 noiembrie 2023, Prefectura din Budapesta-Capitală a declarat că BÁV introdusese pe piață în mod ilegal brățara în cauză și a obligat-o, în consecință, la plata unei amenzi de 150 000 de forinți maghiari (aproximativ 370 de euro). Aceasta a dispus de asemenea scoaterea de sub sechestru a acestei brățări și predarea sa către BÁV sau către reprezentantul său autorizat, interzicând în același timp introducerea sa pe piață. Această prefectură și-a întemeiat

decizia pe faptul că conținutul de cadmiu al respectivei brățări depășea limita de 0,01 % din greutate, stabilită la alineatul 23 din anexa XVII la Regulamentul REACH, și că punctul 8 al acestui alineat interzice utilizarea sau introducerea pe piață a materialelor de adaos pentru brazare al căror conținut în acest element depășește limita respectivă.

8 BÁV a introdus o acțiune având ca obiect printre altele anularea acestei decizii la Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală, Ungaria), care este instanța de trimitere, susținând în esență că Prefectura din Budapesta-Capitală a încălcat punctele 8-11 ale alineatului 23 din anexa XVII la Regulamentul REACH, întrucât nu a efectuat o anchetă având ca obiect stabilirea vechimii în discuție în litigiul principal și a datei introducerii sale pe piață, în pofida declarației BÁV potrivit căreia bijuteria data din anii 1940. Această societate consideră că bijuteriile care conțin brazuri nu trebuie considerate ca fiind materiale de adaos pentru brazare și nu li se pot aplica dispozițiile punctului 8 al alineatului menționat. În această privință, ea susține că punctul 10 subpunctul (i) al alineatului menționat este relevant pentru anumite categorii de articole, printre care figurează bijuteriile. Astfel, acest punct prevede că asemenea articole nu pot fi utilizate sau introduse pe piață în cazul în care conținutul lor de cadmiu depășește 0,01 % din greutate. Totuși, această dispoziție ar trebui coroborată cu punctul 11 al aceluiași alineat 23, care prevede o derogare aplicabilă articolelor introduse pe piață înainte de 10 decembrie 2011, precum și bijuteriilor care la 10 decembrie 2011 au o vechime mai mare de 50 de ani.

9 Prefectura din Budapesta-Capitală arată în esență că, din cauza efectelor nocive ale cadmiului asupra integrității fizice și a sănătății, de la intrarea în vigoare a Regulamentului REACH, legiuitorul Uniunii interzice în mod general introducerea pe piață a materialelor de adaos pentru brazare cu o concentrație de cadmiu nepermisă și care ar putea fi prezente în obiecte care nu sunt menționate la derogările prevăzute la alineatul 23 punctul 9 din anexa XVII la acest regulament. Normele prevăzute la punctele 10 și 11 ale acestui alineat s-ar raporta la nivelul concentrației cadmiului din aliajul de metal al obiectelor și din celelalte componente din metal ale acestora, altele decât materialele de adaos pentru brazare, și nu ar fi pertinente în prezenta cauză.

10 Instanța de trimitere ridică problema interpretării expresiei „alte componente din metal necesare pentru fabricarea bijuteriilor” care figurează la alineatul 23 punctul 10 subpunctul (i) din anexa XVII la Regulamentul REACH. Mai precis, aceasta urmărește să afle dacă materialul de adaos pentru brazarea bijuteriilor care fac obiectul litigiului principal poate fi considerat un „component” sau dacă este exclus din această noțiune, caz în care derogarea prevăzută la punctul 11 al acestui punct nu ar fi aplicabilă.

11 Potrivit acestei instanțe, punctul 10 al alineatului menționat constituie o normă specială în raport cu punctul 8 al aceluiași alineat, astfel încât, în conformitate cu principiul *lex specialis derogat legi generali*, această normă prevalează asupra normei generale. Ar rezulta că materialele de adaos pentru brazare pot fi incluse în noțiunea de „alte componente din metal necesare pentru fabricarea bijuteriilor”. Această interpretare ar păstra sensul derogării prevăzute la alineatul 23 punctul 11 din anexa XVII la Regulamentul REACH privind bijuteriile cu o vechime mai mare de 50 de ani, precum brățara în discuție în litigiul principal, care datează din anii 1940. Instanța menționată arată de asemenea că, în cazul obiectelor din metal prețios, cantitatea de cadmiu eventual prezentă în materialul pentru brazare ar constitui o parte nesemnificativă din greutatea totală a bijuteriei.

12 Cu toate acestea, instanța de trimitere arată că, pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului, legiuitorul Uniunii a făcut mai stricte normele privind cadmiul, din cauza naturii toxice, probabil cancerigene, a acestuia.

13 În aceste condiții, Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Noțiunea de «alte componente din metal necesare pentru fabricarea bijuteriilor», care figurează la alineatul 23 punctul 10 subpunctul (i) […] din anexa XVII la [Regulamentul REACH], trebuie interpretată în sensul că această noțiune include și materialele de adaos utilizate pentru brazare?”

Cu privire la întrebarea preliminară

14 Cu titlu preliminar, trebuie amintit că, în cadrul procedurii de cooperare între instanțele naționale și Curte instituite la articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebarea care îi este adresată. Astfel, misiunea Curții este de a interpreta toate dispozițiile de drept al Uniunii care sunt necesare instanțelor naționale pentru a statua în cauzele cu care sunt sesizate, chiar dacă respectivele dispoziții nu sunt expres indicate în întrebările adresate de aceste instanțe [Hotărârea din 7 noiembrie 2019, K.H.K. (Indisponibilizare asigurătorie a conturilor bancare), C-555/18, EU:C:2019:937, punctul 28 și jurisprudența citată].

15 În această privință, revine Curții sarcina de a extrage din ansamblul elementelor furnizate de instanța națională, mai ales din motivarea deciziei de trimitere, elementele dreptului menționat care necesită o interpretare, având în vedere obiectul litigiului principal [Hotărârea din 7 noiembrie 2019, K.H.K. (Indisponibilizare asigurătorie a conturilor bancare), C-555/18, EU:C:2019:937, punctul 29 și jurisprudența citată].

16 În speță, din aceste elemente reiese că părțile din litigiul principal au opinii divergente cu privire la aspectul dacă brățara în cauză intră sub incidența alineatului 23 punctul 8 din anexa XVII la Regulamentul REACH sau dacă intră sub incidența punctului 10 al acestui alineat, caz în care această brățară ar putea intra sub incidența derogării prevăzute la punctul 11 al alineatului menționat.

17 În aceste condiții, trebuie să se considere că, prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă alineatul 23 punctele 8 și 10 din anexa XVII la Regulamentul REACH trebuie interpretat în sensul că o brățară de argint ale cărei brazuri conțin cadmiu poate intra sub incidența punctului 8 al acestui alineat sau trebuie să se considere că poate intra sub incidența punctului 10 al alineatului menționat.

18 În această privință, alineatul 23 punctul 8 din anexa XVII la Regulamentul REACH prevede, la al doilea paragraf, că materialele de adaos pentru brazare nu se introduc pe piață în cazul în care concentrația de cadmiu (exprimată sub formă de cadmiu metalic) este egală cu sau depășește 0,01 % din greutate. În conformitate cu al treilea paragraf al acestui alineat 23 punctul 8, în sensul acestui punct, brazare înseamnă o tehnică de sudare prin intermediul unor aliaje, care se desfășoară la temperaturi de peste 450 °C.

19 Astfel cum a arătat Comisia, această dispoziție, plasată în contextul considerentului (6) al Regulamentului nr. 494/2011, urmărește să reglementeze conținutul de cadmiu al „aliajelor de lipit sub formă de bară” pentru a proteja utilizatorii profesioniști și amatorii care sunt expuși la vapori în timpul procesului de brazare.

20 În ceea ce privește alineatul 23 punctul 10 din anexa XVII la Regulamentul REACH, acesta prevede că se interzice utilizarea sau introducerea pe piață în cazul în care concentrația este egală cu sau depășește 0,01 % din greutatea metalului, pe de o parte, a mărgelelor din metal și a altor componente din metal necesare pentru fabricarea bijuteriilor și, pe de altă parte, a părților din metal ale bijuteriilor și ale imitațiilor de bijuterii și accesorii pentru păr, inclusiv, printre altele, brățări.

21 Această dispoziție urmărește în esență, astfel cum reiese din considerentul (6) al Regulamentului nr. 494/2011, să protejeze consumatorii de riscurile asociate purtării de bijuterii care conțin cadmiu, și anume expunerea la acest element chimic prin contact cutanat sau lingere.

22 În speță, din informațiile furnizate de instanța de trimitere reiese că BÁV a pus în vânzare o brățară de argint ale cărei brazuri conțin cadmiu.

23 O asemenea brățară nu poate fi considerată un „material de adaos pentru brazare”, în sensul alineatului 23 punctul 8 din anexa XVII la Regulamentul REACH, în măsura în care nu este destinat utilizării ca astfel de material în cadrul „brazării”. Prin urmare, această brățară nu poate intra sub incidența interdicției prevăzute de dispoziția menționată.

24 În schimb, o astfel de brățară poate intra sub incidența interdicției prevăzute la alineatul 23 punctul 10 subpunctul (ii) din anexa XVII la Regulamentul REACH.

25 Astfel, trebuie arătat, pe de o parte, că, întrucât materialele de adaos care compun brazurile aceleiași brățări sunt, în conformitate cu definiția noțiunii de „brazare” care figurează la alineatul 23 punctul 8 din anexa XVII la Regulamentul REACH, încorporate într-o asemenea bijuterie la asamblarea acesteia prin procedeul respectiv, ele trebuie considerate „părți din metal [ale unei] brățări”, în sensul alineatului 23 punctul 10 subpunctul (ii) din anexa XVII la acest regulament.

26 Pe de altă parte, brățara în discuție în litigiul principal constituie o bijuterie care poate fi purtată și, prin urmare, expune în mod potențial consumatorii, prin contact cutanat sau lingere, la riscurile asociate purtării de bijuterii care conțin cadmiu, pe care alineatul 23 punctul 10 subpunctul (ii) din anexa XVII la regulamentul menționat urmărește să îl prevină.

27 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea preliminară că alineatul 23 punctele 8 și 10 din anexa XVII la Regulamentul REACH trebuie interpretat în sensul că o brățară de argint ale cărei brazuri conțin cadmiu intră sub incidența interdicției prevăzute la alineatul 23 punctul 10 subpunctul (ii) din anexa XVII la acest regulament dacă nivelul concentrației de cadmiu prevăzut de dispoziția menționată este atins sau depășit.

28 Rezultă că revine instanței de trimitere, singura competentă în ceea ce privește aprecierea faptelor, sarcina de a stabili dacă, în raport cu data confecționării brățării în discuție în litigiul principal, aceasta poate intra în domeniul de aplicare al derogării prevăzute la alineatul 23 punctul 11 din anexa XVII la Regulamentul REACH, care privește printre altele bijuteriile care la 10 decembrie 2011 au o vechime mai mare de 50 de ani.

Cu privire la cheltuielile de judecată

29 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

Alineatul 23 punctele 8 și 10 din anexa XVII la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 494/2011 al Comisiei din 20 mai 2011,

trebuie interpretat în sensul că

o brățară de argint ale cărei brazuri conțin cadmiu intră sub incidența interdicției prevăzute la alineatul 23 punctul 10 subpunctul (ii) din anexa XVII la acest regulament dacă nivelul concentrației de cadmiu prevăzut de dispoziția menționată este atins sau depășit.

Semnături